

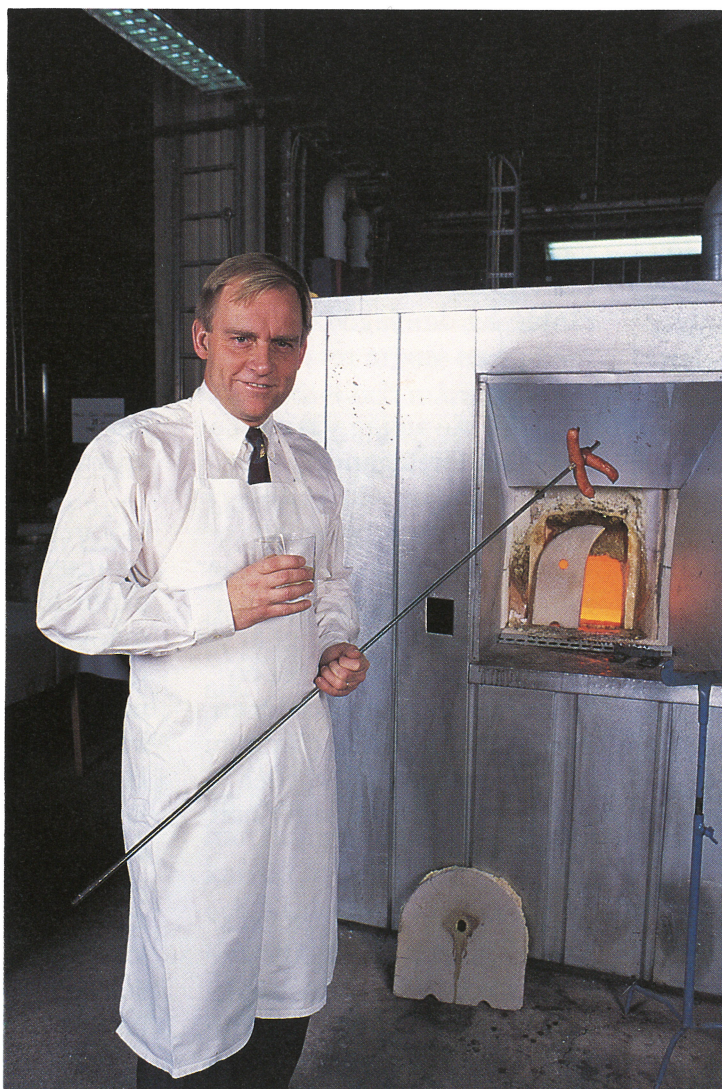
# INFORMATIONSBLAD FÖR PERSONALEN I ORREFORS KOSTA BODA AB

Nr 3 mars 1996

Redaktör: Birgitta Ottosson

Ansvarig utgivare: Germund Johansson

## *Grattis Göran!*



*- Hyttsillsaftnar med information börjar tillhöra traditionen på bruken in på det nya året. Dock är det sällan vi ser vår VD i den här rollen.*

" Den vita skjortans riddare" -

# En turbodirektör med smak för Stones och Kurt Cobain

**Göran är en praktisk man som rör sig med fart i verkligheten. Den svarta SAAB-en rullar troget sina 4000 mil om året och möten avlöser varandra i en takt som skulle få garvade politiker att dra djupa andetag.**

---

Under Görans år på Orrefors har tusentals människor trakterats lunch eller middag i brukets gästfria miljöer och låtit sig trollbindas av en av landets mer ovanliga industriella verksamheter; av hantverkarna, konstnärerna och deras glas, av våra vackra omgivningar. Kungar, drottningar, idrottsstjärnor och politiker - alla får barnet i blicken när de ser hur det märkvärdiga växer fram i hyttor och verkstäder. Med Göran som engagerad guide blir besöket ett minne för livet. Att vara förste väktare av nationalskatten Orrefors har passat honom väl för "glas är otroligt fängslande". Han är verkligen road av sin värld, där ekonomiska villkor ständigt matchas mot ord som 'skönhet' och 'kultur'. En ovanlig sits för en direktör i Wallenbergsfären.

Med särskilt stort intresse har han under senare tid följt de unga, nya formgivarnas ambitiösa och intensiva brottande med glasets alla 'hemligheter'. "Det är fint med ett företag där formgivare får tid att jobba igenom en sån här process. Det finns alltid nya grejor som får en att haka till, något som är verkligt upplyf-

tande. Med sjutton olika formgivare finns det något särskilt hos var och en, som tar tag i en", säger han.

- När jag studerat klart efter åren i Lund, var jag helt inriktad på korta stopp i mina yrkesplaner. Det började på den vägen med fem år på Unilever, fem år på Tetrapak och när jag så varit på Orrefors i fem år, tänkte jag följa den inslagna vägen. Det hade varit goda år - faktiskt snudd på högkonjunktur. Men så tänkte jag om. Jag ville följa med på en längre resa än så.

Jag erkände att jag var road av det "äktä företagandet" som innebär ett långsiktigt uppbyggande av ett bolag, att vara med även när det vänder neråt, att se om ens idéer har bärkraft. Rent mänskligt är det otroligt spännande att se en organisation drivas under en längre tid. Hela tiden får man äta upp det man gjort eller underlåtit att göra, säger han självkritiskt.

- Jag är utmanad av en verksamhet som börjar med sand och slutar som ett konstverk hos en samlare i Australien! Vi har ingen naturlig tillväxt inom glasindustrin, utan måste hela tiden skapa vår egen bas för framgång. Varje felskär räknas, människor och deras insats på alla håll är jätteviktiga.

Som den vädur han är, lär han passa utomordentligt bra i ledarrollen. Väduren är det

inledande stjärntecknet och styrs av krigsguden Mars. Elden är dess element. Ett tydligt karaktärsdrag är otålighet, erkänner han, inte minst när det gäller bilkörning.

- Helst skulle jag vilja köra den senaste Jaguaren. Klart intressant, bra teknik, härlig formgivning. Så var vi där igen. Formgivning hemma är viktigt, men sitt eget kontor gör han inget åt. Den beige besökssoffan har sett bättre dagar, medger han. "Jag vill helst träffa folk i deras egna miljöer, jag trivs inte att sitta stilla på kontoret. Skrivarbete betar jag av på kvällar och vid andra tillfällen."

Göran reser mycket. Att representera ett börsnoterat exportföretag kräver möten i många skiftande miljöer där glaset säljs och ställs ut internationellt - agenter och dotterbolag i USA, Australien, Hongkong, Japan och olika länder i Europa får regelbundna besök. Extra tid för packning finns sällan i schemat. När han hör att någon kallat honom för den "vita skjortans riddare" skrattar han. "Jag, som köper fem i taget på H&M. Det är praktiskt. Jag vill inte alltid fundera ut hur kavajen ska stämma med skjortan. Därför har jag vitt.

Det är ingen upphöjd princip. Klart att det är bra att veta att klädseln funkade dagen igenom och vitt är en färg (!) för alla tillfällen".



## " Den vita skjortans riddare"...

Göran är skåning med rötter sedan generationer bland österlenska bönder och från Kristianstadstrakten. Det trygga skånska är en viktig del av hans personlighet, liksom ett visst rastlöst behov av ombyte av miljöer.

Att arbeta i mörka skogen och bo vid havet, är mer omväxling än de flesta skulle kunna drömma om. I Falsterbo är det nära till natur och motion, som är viktigt för en gammal idrottskille. "På lördagar och söndagar vallar jag hunden - en riesenschнауzer - på cykel eller springande. Jag höll på med otroligt mycket idrott på somrarna, när jag var barn. Vi brukade springa långdistans i skogen och gillra upp en ribba mellan ett par träd. Så småningom hoppade jag som bäst 3 meter med bambustav. Ingen större karriär, litet pinsamt idag. Men vi hade roligt".

I Falsterbo finns hustrun Jessica. Familjen träffas när ungdomarna Hanne och Hampus kommer hem på sina ledigheter från Halmstad och Stockholm. Gemensamma intressen i familjen är sedan många år golf och skidåkning, men också musik. " När Hampus spelade i ett band med sk 'straight edge' tipsade han mig om den senaste musiken. Hanne har också fått mig att lyssna på ett nytt sätt", säger han.

I Falsterbo bor även många av Görans barndomsvänner från skoltiden. "Vi är ett gammalt gäng som umgåtts i alla år. Självklart får man också vänner där man jobbat på vägen. Det är ju den mänskliga kontakten som gör arbetet intressant." Medan barnen var små bodde man nära tio år i Orrefors, så Småland ligger alla familjemedlemmar varmt om hjärtat.

En saklig och korrekt arbetsstil avslöjar sällan den sarskilda sorts humor och den distans som också måste finnas i ett arbete med stor intensitet och många mänskliga möten. Som omväxling är John Cleese och hans rysliga pensionat 'Fawlty Towers' ett säkert kort! Crazyhumorn är nog det som slår de flesta avkopplingar... liksom musik.

Han var mer en Stoneskille än Beatles på sin tid, medger han. Långa bilresor i musikaliskt sällskap med Nirvana och Kurt Cobain, Creedence, Doors eller Hootie 'n the Blow Fish får pulsen att slå, inte bara för jobbet utan för allt annat som är gott i livet.

*Margareta Artéus*

Omslagsbilden: Richard Collsjö,  
Aftonbladet

## Årsredovisning 1995

**Orrefors Kosta Bodas årsredovisning är nu klar för distribution. Första veckan i april ska våra aktieägare och övriga intressenter ha fått sitt exemplar i brevlådan. Alla anställda i koncernen får också ett eget ex via internposten. I slutet av april finns den engelska versionen av årsredovisningen också tillgänglig.**

Årsredovisningen har producerats i samarbete med *Franzén & Falk* i Göteborg, layout och bilder och *Sekund & Co* i Stockholm, som tillsammans med ansvariga i ledningsgruppen ha tagit fram texterna. Dessutom har Bo Welander, Mikael Svensson och Karin Gredvall från ekonomiavdelningen ingått i projektgruppen för årsredovisningen.

I år har ambitionen varit att beskriva förädlingsprocessens fem steg; formgivning, framställning, försäljning, detaljist och konsument, som har fått ett uppslag vardera.

För övrigt är årsredovisningen fullspäckad med information om vår verksamhet. Ett tips är att läsa VDs ord och Koncernens verksamhet - översikt, för att få en sammanfattning av vad som hänt under 1995.

I sifferdelen, som börjar på sidan 23 med resultaträkningen och avslutas med revisionsberättelsen, finns den konkreta ekonomiska informationen. Ring oss på ekonomiavdelningen om du vill få förklaring till något i denna del.

*forts på sid 7*

# Orrefors Open

Orrefors glasbruk kommer att arrangera glasblåsningstävlingen "Orrefors Open" den 18 maj i år

Inbjudan att delta har skickats till samtliga bruk inom Orrefors Kosta Boda samt till Hackmankoncernen i Finland.

Anmälningarna har börjat strömma in både från Sverige och från Finland.

*Kom till Orrefors den 18 maj och se vem som tar hem första priset i Orrefors Open - 1996!*

## Färgglas

Anläggningen för färgglastillverkning åt Orrefors Kosta Boda-gruppens samtliga bruk har nu startats och den nya kross- och siktanläggningen körs nu in under ledning av Per-Olof Israelsson.

Under anläggningens uppbyggnadstid har vi på smältsidan i Orrefors också genomfört andra projekt. Bland annat har nya färgglas, anpassade till vanna-kristallen och för Bertil Valliens serie Weiwpoints tagits fram.

Från och med vecka 13 räknar vi med att producera blyfritt färgkross och mjöl för leverans till de olika bruken. Vi kommer att kunna smälta och krossa huvuddelen av de färger som vi använder idag. Undantaget är de begärliga röda och gula färger, som vi idag inte kan tillverka utan det miljöfarliga ämnet kadmium.

*Göte Engström, Per-Olof Israelsson*

## Välkommen till

### Bolagsstämma i Orrefors Kosta Boda AB den 23 april 1996, kl 17.00 i Kosta Folkets hus

Alla anställda är välkomna till bolagsstämman! Du behöver inte vara aktieägare för att delta, men är Du både aktieägare och anställd finns det ju dubbel anledning att komma!

#### På programmet

Mellan kl 16.00 och 17.00 spelar Kosta Musikkår i Folkets hus och alla gäster serveras lätt förtäring och förfriskningar.

Klockan 17.00 börjar stämman med sedvanliga förhandlingar.

VD Göran Bernhoff redogör för året som gått och ger en prognos för 1996.

Cirka 18.309 är det dags för årets gästtalare att hålla sitt anförande.

(Vem det blir får Du veta i den inbjudan som sätts upp på anslagstavlorna efter påsk).

Om Du är aktieägare och vill delta, anmäler Du dig senast den 18 april kl 12.00 till Karin Gredvall, tel 0481-34154 eller till Ingrid Ljunggren, tel 0478-34517. Anställda som inte är aktieägare anmäler sig senast den 21 april till ovanstående personer.

## ISO ger resultat

**Cypress och Viewpoints är två produkter under Kosta Bodas varumärke, som tillverkas i Orrefors.**

Produkterna fanns med redan i 1995 års Kosta Boda-kollektion, men Orrefors hade problem med tillverkningen. Under införandet av vårt kvalitetssystem ISO 9001, kunde vi fånga upp problemen. Under tiden som rutinerna i operatörshandböckerna utarbetades, gjordes ständiga uppföljningar och analyser. Vid kvalitetsmötena, som hålls varje måndagförmiddag, lämnades rapporter om hur arbetet fortskred. Man hade tidplan för de åtgärder som

skulle vidtas och personer som var ansvariga för dessa. Arbetet har givit resultat och nu kan man leverera godkända, prima artiklar av Cypress och Viewpoint till varumärke Kosta Boda.

Ordning och reda är honörsord i kvalitetsarbetet. Underhållsavdelningen i Orrefors har märkt upp sitt förråd av reservdelar enligt bilden. Även om artikelnummer och antal i lager finns i datorn, är en ordentlig märkning av skåp och hyllplatser viktig för att man snabbt ska kunna hitta den reservdel man behöver.



**Vi gratulerar**

# Två unga stipendiater

**Grattis Robert**

## Grattis Gödde

**Pilchuck Glass School, tummelplats för utveckling och nyskapande av glas, är välbekant och ofta besökt av våra formgivare/konstnärer.**

Nu har turen och möjligheten även kommit till yrkesverksamma i hantverksproduktionen för inspirerande utbildning och vistelse på den berömda skolan genom det stipendium som instiftats av Orrefors Kosta Boda. Se förra numret av Informationsbladet.

**Göran "Gödde" Palmengren, Åfors, den förste som fått stipendiet säger,**  
- Jag känner stor tacksamhet för priset och för den respons som jag fått av mina arbetskamrater.

Lycka Till Gödde!!

*Text och foto: Veine Franzén*



Robert Pettersson, 29 år arbetar på förädlingsavdelningen i Orrefors. Han har ansökt om och fått ett stipendium ur Senator Emil Possehl's resestiefond. Beloppet är på 10 000 kronor. Robert kommer att använda stipendiet till att skaffa sig kunskaper om nya tekniker inom glasförädlingen. Enligt statuterna måste resan förläggas till Tyskland.

Robert reser till Bayern och besöker trakterna kring München ca 10 dagar i maj månad. Han ska bo i en liten ort som heter Zwiesel, där det finns bl.a. en glasfackskola. Han kommer även att besöka glasbruken i Frankenau, Spiegelau, Passau och Bayerich.

Robert har varit anställd på Orrefors glasbruk i 7 år. Han har en tre-årig gymnasieutbildning och har gått två år på glasskolan i Orrefors, som han gick ut med högsta betyg. Ingenting på förädlingsidan är främmande för Robert. Han kan slipa, kapa, kant- och bottenlipa och putsa. Han är dessutom en duktig gravör. Sinne för glas har han i högsta grad.



Lycka till Robert!

*Text och foto: Marita Måård*

### **Senator Emil Possehl's stipendiefond**

Fonden har tillkommit genom en donation av senator Emil Possehl i Lübeck år 1912. Ändamålet är att genom resestipendier ge yrkesverksamma svenskar tillfälle att studera tekniska och kommersiella förhållanden i Tyskland. Enligt reglementet skall vid beslut om utdelning "fästas avgörande vikt vid sökandens duglighet och möjlighet att i sin yrkesverksamhet tillgodogöra sig de kunskaper och erfarenheter som kan inhämtas under studieresan".



# Hyllade 25-åringar

- Det är alltid trevligt att få fira våra veteraner. Särskilt roligt är det att kvinnorna är i majoritet i år, sade Göran Bernhoff när han delade ut utmärkelsen för de 25 åren till var och en av jubilarerna. Fem kvinnor och tre män hade kommit till Gäst-villan för att hyllas vid en lunch och erhålla 25-årspresenten, en slipad kristallskål, formgiven av Olle Alberius.



*Veteranerna från vänster: Bengt-Åke Gill, Sandvik, samt Ann-Britt Gunnarsson, Harald Håkansson, Ann-Marie Johansson, Ola Jonasson, Kerstin Svensson, Ina Augustsson och Britt Teleby, Orrefors*

## Cirkus Prinsessan

**För andra året arrangerar Cirkus Scott och bröderna Bronett tävlingen Cirkus Prinsessan - cirkuskonst endast för kvinnor.**

Och liksom förra året kommer vinnarpriset från Kosta Boda. I år formgivet av *Ann Wählström*. Tävlingen genomförs i Stockholm under maj månad med prisutdelning den 26 maj. Mellan 9 och 24 april skyltas priset, jämte ett antal miniatyrer, på NK i Stockholm. Tillverkningen är videofilmad och kan visas på NK i samband med utställningen.

## FÖRSLAGSBELÖNINGAR

Den 20 februari fick ett antal duktiga förslagsställare i Kosta, och Åfors belöningar för goda idéer. Checkar till ett sammanlagt värde av 17 816 kr överräcktes till idégivarna av Göran Bernhoff vid en sammankomst i Kostas konferensrum.

**Kosta**  
**Lothar Schlich och Arne Dahlström.** "Plastfixtur för uppmärkning av skålar, Wärf 59534-39". 4 366 kr att delas lika.

**Leif Theodorsson.**  
"Reducering av ljudnivån (50%) vid kylstationer för spadar, vanna III, 1 550 kr.

**Margareta Ragnarson.** "Tower ljusstake. Åtgärda så att inte metallplattan faller ner och slår sönder glaset", 500 kr.

**Mikael Friberg.** "Minskad sopmängd. En tredje container för endast papper/kartonger placeras utanför mängkammaren," 500 kr.

**Lasse Nielsen** belönas för två förslag:  
"Transport av underläggs-kuddar vid vanna III, 1 200 kr och "Byte av material i skaften på avplockningsspadar vid vanna III - ger 'lättare' lyft", 1 500 kr.

**Åfors**

**Tony Fredriksson och Alex Matousch** belönas för två gemensamma förslag:  
"Rationalisering vid förädling av miniskulpturer", 1 050 kr att delas lika  
och "Kvalitetsförbättring av slipning av bottnar," 1050 kr att delas lika.

**Metodi Filipov** belönas för fyra förslag: "Verktyg vid lagning av ringsten, anfangssten samt brottlucka," 500 kr, "Verktyg för lagning av ungsbänkens glashål," 500 kr, "Degelkärna med små gafflar," 500 kr, "Skopningsvagn - vattenkyld," 800 kr.

**Dan Bondesson.** "Lyfthjälp vid tillverkning av Tower ljusstake," 800 kr.



# Kosta Boda i Istanbul

Den 6 maj landar Kjell Engman vid Bosporens strand. För första gången i historien skall Kosta Boda visas upp i 12-miljonersstaden Istanbul i samband med en specialutställning med Kjell. Turkisk TV och press kommer att närvara liksom kända invånare i staden. Utställningen äger rum i Kosta Bodas representants nya, hypermoderna butik som omfattar 400 kvm exklusiv

butiksyta, och som invigdes i början av året. Hela bottenvåningen kommer att disponeras för utställningen som omfattar både unikat och serieproduktion.

Detta är en ny marknad som vi förväntar oss mycket av. Vi kommer tillbaka och berättar mer efter invigningen.

*Gert Thelin*

# Miljön kring Sandvik

**Vid ett informationsmöte i Hovmantorp den 29 februari kunde allmänheten få kunskap om Sandviks glasbruks inverkan på miljön. Bruket hade kallat till informationen med anledning av att man söker tillstånd enligt miljöskyddslagen.**

Torbjörn Björstrand, Sam Wadin och Anders Davidsson ledde informationen

Med berättigad stolthet kunde man redovisa minimala utsläpp till vatten och luft. Några hekto zink, barium och bly om året har mätts upp från Sandviks glasbruk. Endast blyfri glasmassa används vid Sandvik och flertalet ugnar värms med el och övriga med EO1, den renaste oljan. Detta sammantaget inverkar positivt på utsläppen.

Boende i Sandviks närhet hade tillfälle att yttra sig om problemen att bo i närheten av en industri. Överraskande nog var det snöröjningen nattetid som störde mest och man irriterades också av buller från biltrafik. Detta ansåg man uppkommer genom att ljudet reflekteras av glasbrukets höga träfasad. Snöröjningen kunde vänta till eftermiddagen, tyckte en granne och bullret från bilarna kunde dämpas genom att man planterar en trädridå mellan bruket och bostadshusen.

*Annica Aroldson*

## Kontrapunkt



*Foto: SVT - Sven Rosenhall*

Säkert har många som sett programmet Kontrapunkt i TV2 på lördagarna upptäckt en kristallpjäs i vinjetten till programmet. Det är en slipad Orreforsskulptur "Winter", designad av Olle Alberius.

Orrefors har också levererat priser bestående av skulpturer av Jan Johansson. Skulpturerna är dekorblästrade med en helt ny logotype för Kontrapunkt, som Christer Eriksson på Orrefors gravörverkstad fått fria händer från TV att ta fram. Totalt 25 skulpturer har köpts av

TV2 i Malmö och kommer att delas ut under tävlingssomgången.

Titta på Kontrapunkt lördagar mellan kl 21 och 22 i TV2!

*Gunnar Warsén*

## Årsredovisning 1995, forts

På sidorna 32 och 33, Orrefors Kosta Boda-aktien, finns diagram över aktieutvecklingen under de senaste åren och en tabell över de tio största ägarna.

I flerårsöversikten på sidan 37, hittar du snabb information om omsättning och resultat samt nyckeltal mm under de senaste fem åren. Mycket bra att ha till hands när tex besökare har frågor om företaget. Bra att ha är också listan längst bak som innehåller adresser till våra svenska och utländska bolag och gallerier.

Trevlig läsning!

*Önskar Bosse, Karin och Mikael*

# EKO-energi

**Orrefors Kosta Boda AB** tecknade i höstas ett avtal med NUTEK om att minska energiförbrukning och utsläppen av koldioxid i hela företaget. I novembernumret -95 berättade vi om projektet - EKO-energi.

Sedan dess har två konsultteam, Lars Johansson och Leif Calissendorff från Sigma Energi & Miljö AB och Stefan Olsson m fl från FLK i växjö arbetat med att kartlägga energiförbrukningen vid våra glasbruk.

Under vecka 10 redovisades resultatet av undersökningarna vid resp bruk.

Inventeringen har skett av energiförbrukningen från 1990 tom 1995.

Undersökningen ställde frågorna:

- Vad går in i företaget i form av energiråvaror
- Vad släpps ut
- Vad blir avfall
- Vad blir produkter = nytta

Man har mätt förbrukning av el, olja och gasol för smältning, kylning, invärmning, belysning och uppvärmning.

Exempelvis har man jämfört energiförbrukning vid smältning i förhållande till kg

- smält mängd
- utfall prima produkter
- totalt antal produkter.

I grafisk utformning och i rapporter har nu varje bruk fått del av sitt eget resultat av undersökningen.

Redan har en hel del förbättrande åtgärder för minskning av energiuttaget gjorts. Mycket mer kan göras.

Konsulterna redovisade en lång rad förslag till förbättringar som företaget nu skall ta ställning till och ev planera för.

*Nedanstående bild visar Orrefors Kosta Bodas totala energianvändning, fördelad på olja, el och gasol, under 1995 och den energibesparing som är ekonomiskt försvarbar under en tre-årsperiod med genomförande av ett antal av de åtgärder som konsulterna föreslagit.*

## DET TOTALA ENERGIFLÖDET FÖR SAMTLIGA GLASBRUKEN

